

JÓZEF WIŚNIEWSKI
ur. 1933; Świętochłowice

Miejsce i czas wydarzeń	Świętochłowice; dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów; dwudziestolecie międzywojenne; Świętochłowice; Górny Śląsk; śląski folklor; śląskie elwry; wolny czas; rozrywki; cegielnie

Elwry

Elwry to było coś takiego gdzie indziej niespotykanego. To były takie trupy bezdomnych ludzi, którzy w naszym przypadku mieszkali w cegielni. Bo tam było ciepło. Pozwolono im tam zresztą mieszkać. A w ciągu dnia, a właściwie popołudnia, bo zawsze czekali jak ludzie z pierwszej zmiany przyjdą, na podwórkach dawali występy różnego rodzaju. [To było] takie kuglarstwo, sztuczki, śpiewy, tańce, trochę kabaret, takie podwórkowe teatrzyki. I oni [szli] od podwórka do podwórka. Oczywiście muzyka była przy tym, co najmniej akordeon, ale czasem to bywały składy Elwrów co orkiestry całe były, kilkuosobowe, na różnych instrumentach, od trąbki począwszy a skończywszy na puzonach. Wózki mieli takie dziecięce i takie jakby furki małe i od podwórka do podwórka śpiewali, zabawiali ludzi, no i ludzie tam rzucali im. [To były] podwórkowe zespoły estradowe. Dla dzieci atrakcja.

Elwry się kojarzyły, że będą występować, że będą śpiewać, ale będą i kraść. Przed Elwrami trzeba było uważać, bo jak są Elwry, to może zaraz coś zginąć przy okazji. Ale na ogół nie kradli. Ludzie ich znali. Oni przemieszczali się z miejscowości do miejscowości. Ale na ogół to byli Elwry ze Świętochłowic, z Kochłowic. Przeważnie Elwry mieszkali w cegielniach. Bo cegielnia wiadomo, cały czas się wypala cegła, tam jest zawsze kąt, bo wiem, że wujek, mój, który pracował w cegielni, nadzór miał nad pracą cegielni, to tam im pozwalał. Oni przychodzili tam i spali, a na dwór wychodzili. Co im tam ludzie kapnęli, to mieli za co zjeść.

Kociołki pod hałdami robili, gotowali sobie w kociołkach. Taki jakby cygański żywot osiedlowy.

Data i miejsce nagrania	2015-03-19, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"